

Cecilia Palmqvist
Verksamhetschef utbildning
Cecilia.Palmqvist@trelleborg.se
0410-73 46 76

Redovisning av åtgärder med anledning av revisionsgranskning gällande elever och vårdnadshavares inflytande

Sammanfattning

Revisionen har begärt svar av bildningsnämnden efter revision gällande elevers och vårdnadshavares inflytande.

Revisionen i Trelleborgs kommun rekommenderar bildningsnämnden att säkerställa ett stärkt elevinflytande inom följande områden:

1. att råd eller andra formella strukturer för representativt inflytande finns och fungerar på alla skolor.
2. att elevernas medverkan säkras i framtagande och revidering av ordningsreglerna samt hur de ska tillämpas och följas upp.
3. att elevernas inflytande över undervisningen och att inflytandet anpassas till stigande ålder och mognad.

Gällande forum för samråd med vårdnadshavare:

4. Säkerställa att alla skolor har Forum för samråd, där elevers och vårdnadshavares inflytande kommer till uttryck, och kan bidra till att utveckla skolans innehåll och verksamhet, samt att
5. Säkerställa att det finns en uppföljning av synpunkter från elevernas vårdnadshavare, exempelvis i form av synpunkter vid Forum för samråd, enkäter etc. och att synpunkterna används i det systematiska kvalitetsarbetet.

Bildningsnämndens redovisning av åtgärder

1. Säkerställa ett stärkt elevinflytande genom att råd eller andra formella strukturer för representativt inflytande finns och fungerar på alla skolor.

Bildningsförvaltningen instämmer i granskningens slutsatser.

Bildningsförvaltningen kommer att ge stöd åt rektorsområdena så att elevråd och andra formella forum för elevers inflytande stärks. Detta kommer att ske genom att utvärdera och eventuellt revidera befintliga råd eller strukturer för elevinflytande på skolorna. Det görs genom att lärare, skolläda och exempelvis elevrådsstyrelse sammanstrålar för att se över och revidera arbetssätten, former och

Bildningsförvaltningen

E-post bildningsforvaltningen@trelleborg.se

Webb www.trelleborg.se

Besöksadress Henry Dunkers
gata 1

Postadress Box 79, 231 21
Trelleborg

Telefon 0410-73 30 00

Fakturaadress

Box 173, 231 23 Trelleborg

Org.nr 212000-1199

frekvens för de olika råd som finns inom rektorsområdet. Bildningsförvaltningens bedömning är att eleverna behöver stöd från personal för att sätta formerna för råden, så att eleverna finner meningsfullhet i den demokratiska arbetsformen. Elever uppger att det är en brist att deras förslag inte bemöts av skolpersonalen. För att komma till rätta med detta kommer skolans personal att skapa systematiska uppföljningar med elevsammanslutningar där de förslag och synpunkterna eleverna har framfört bemöts på ett konstruktivt sätt. Det i syfte att få en ökad förståelse hos eleverna om den demokratiska processen och för att skolpersonalen ska tillmötesgå de förslag som framkommer och i förekommande fall förklara varför förslag inte är möjliga att tillmötesgå.

Åtgärderna kommer att inledas under vårterminen 2024.

2. Säkerställa ett stärkt elevinflytande genom att elevernas medverkan säkras i framtagande och revidering av ordningsreglerna samt hur de ska tillämpas och följas upp.

Bildningsnämnden instämmer i granskningens slutsatser.

Varje skolenhet får i uppdrag att bilda en arbetsgrupp bestående av elever och lärare för att revidera och utforma skolans ordningsregler. Eleverna involveras aktivt i att ta fram, utveckla och revidera skolans ordningsregler genom workshops eller andra former för diskussioner där eleverna ges möjlighet att framföra sina synpunkter och idéer. I samband med implementering av framtagna ordningsregler involveras eleverna på liknande sätt samt för uppföljning och senare utvärdering av desamma.

Åtgärderna för att följa upp tillämpningen kommer att ske under vårterminen 2024, medan den förstärkta elevinvolveringen i utformningen av nya ordningsregler kommer att ske under höstterminen 2024, eftersom ordningsreglerna upprättas under höstterminsstarten.

3. Säkerställa ett stärkt elevinflytande så att elevernas inflytande över undervisningen och att inflytandet anpassas till stigande ålder och mognad.

Bildningsnämnden instämmer i granskningens slutsatser.

Bildningsnämnden vill understryka att detta område är det mest komplexa av de som granskningen lyfter fram och området är tätt ihopkopplat med lärares möjligheter att skapa en undervisningssituation där elevernas erfarenheter tas till vara.

För att förbättra elevers inflytande reellt och inte bara på ett ytligt plan, krävs en kontinuerlig och fördjupad process där lärare utvecklar förmågan och känner tilliten att kunna involvera elever i planering och utformning av undervisningen. För att detta ska realiseras behöver skolan bedriva ett kontinuerligt professionellt samtal kring vad elevinflytande är och hur det kan realiseras i praktiken. Lärarna behöver uppleva att skollledning och huvudman värdesätter lärarnas insatser för att öka elevers delaktighet. Elever behöver dessutom få möjlighet att träna på och lära sig att utöva inflytandet.

Läroplanens och skollagens krav att eleverna ska få utöva ett aktivt och reellt inflytande över undervisningen kan vara svårt att förstå för eleverna, som i de flesta fall litar fullt ut på att deras lärare har kompetens att avgöra vilket stoff som ska behandlas och hur lärande går till. Därför behöver elevers inflytandekompetens lyftas upp och prioriteras i utvecklingsarbetet i hela styrkedjan. Grunden för elevers inflytande är att de upplever en delaktighet och en angelägenhet i utbildningen generellt. Utan en sådan upplevelse saknas incitamentet för att utöva inflytande.

Vidare krävs en tillit mellan elever och lärare så att elevernas förslag harmonierar med kursplanernas innehåll och möjligheten att nå målen för utbildningen. Om eleverna upplever att deras förslag bejakas på bekostnad av den undervisningen de har rätt att ta del av och att deras resultat kan äventyras, skapar det en ovilja och rädsla att utöva inflytande. Denna omständighet får emellertid inte medföra att inflytandet reduceras till ytliga och mindre angelägna val av exempelvis examinationsformer eller i vilken ordning ett stoff ska behandlas.

Bildningsnämndens bedömning är att grunden för att ett reellt inflytande ska möjliggöras är att elever upplever *delaktighet* i undervisningen. För att få delaktighet behöver skolan tillvarata och utgå från elevers erfarenheter och förkunskaper i planering och utformning av undervisningen. Endast genom delaktighet kan skolan utveckla elevernas utövande av *reellt* inflytande. Vidare är det angeläget att skolan inte ser elevernas inflytande som något som elever kan utöva om de har lust, skolan ansvarar för att eleverna ska *utveckla* sin förmåga att utöva reellt inflytande, inte bara ges möjlighet till det. Inflytandet är således en förmåga som skolan ansvarar för att eleverna utvecklar och inte tar för given att elever redan besitter. Således är elevers inflytande över undervisningen beroende på deras grad av känsla av delaktighet, tillit och kännedom om sitt eget lärande.

Mot bakgrund av ovan kommer bildningsförvaltningen att vidta följande åtgärder för att förstärka utvecklingsarbetet på detta område:

- För att stärka betydelsen av elevers inflytande kommer ytterligare fokus att läggas på elevers inflytande i kvalitetsarbetet. Detta sker genom att bildningsförvaltningen utvecklar stödmaterial för att följa upp elevers inflytande och delaktighet. (Utarbetas under vårterminen 2024 för implementering i rektorsområdena höstterminen 2024.)
 - I medarbetarsamtalen för lärare föreslås att området elevers inflytande behandlas i syfte att lyfta upp elevers inflytande som en viktig del av professionsutövningen. (Genomförs under kommande period för medarbetarsamtal, vilken infaller under höstterminen 2024.)
 - Uppföljning av och stöd till rektorsområdenas utvecklingsarbete kommer att ske i de etablerade kvalitetsdialogerna mellan bildningsförvaltningen och skolledning. (Genomförs i maj 2024)
 - Kvalitetsdialogerna kommer att utvecklas genom att lärare och elever medverkar i dessa forum, vilket inte förekommit tidigare. (Genomförs med start i september 2024)
 - De fokusgrupper med elever som nämns i granskningsrapporten initierades i liten skala under höstterminen 2023 och har inte hunnit ge avsedda effekter. Bildningsförvaltningens bedömning är att de är värdefulla för att fånga upp elevers upplevelser och ge skolorna underlag för att fortsätta utveckla elevers inflytande. De bör därför fortgå och utökas. (Genomfört och fortgår)
4. Säkerställa att alla skolor har Forum för samråd, där elevers och vårdnadshavares inflytande kommer till uttryck, och kan bidra till att utveckla skolans innehåll och verksamhet.

Bildningsnämnden instämmer delvis i granskningens slutsatser.

Av skolornas redovisningar framgår att det sker forum för samråd med vårdnadshavare anpassade utifrån elevernas vårdnadshavares förutsättningar att

samverka med skolan, men att forumen kan behöva utvecklas för att forumen ska utgöra arenor för den samverkan som författningarna anger. Skolorna kommer att följa Skolverkets vägledning¹ gällande vårdnadshavares inflytande. Det tillhörande informationsmaterialet kommer att presenteras för och behandlas tillsammans med vårdnadshavare på skolornas forum för samråd med vårdnadshavare i syfte att skapa gemensamma förväntningar på samverkan och vårdnadshavarnas inflytande.

Åtgärderna implementeras under vårterminen 2024 för fullskaligt genomförande läsåret 2024/2025.

5. Säkerställa att det finns en uppföljning av synpunkter från elevernas vårdnadshavare, exempelvis i form av synpunkter vid Forum för samråd, enkäter etc. och att synpunkterna används i det systematiska kvalitetsarbetet

Bildningsnämnden instämmer delvis i granskningens slutsatser.

I huvudmannens kvalitetsarbete används enkätunderlagen och därför bedömer Bildningsnämnden att kravet är uppfyllt i denna del. En ny åtgärd är emellertid att enkäterna kommer att utgöra en punkt på agendan i de forum för samråd som äger rum på skolenheterna och på så sätt ges vårdnadshavarna möjlighet att konkretisera och fördjupa det som framkommit i enkäterna. Detta, mer fylligare underlag än enbart enkätresultaten, kan därmed utgöra underlag i skolenhetens och huvudmannens kvalitetsarbete.

Åtgärderna implementeras under vårterminen 2024 för fullskaligt genomförande läsåret 2024/2025.

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/skolans-kommunikation-och-samarbete-med-varldnadshavare#h-Vardnadshavaresinflytandeverutbildningen>